

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van K.A. te Oudenaarde

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	122671
	Instelling	K.A.
directeur		Cornelis BLOMMAERT
adres		Fortstraat 47 - 9700 OUDENAARDE
telefoon		055-31.11.34
fax		055-31.94.18
e-mail		info@kaoudenaarde.be
website/URL		http://www.kaoudenaarde.be
	Bestuur van de instelling	114009 - Scholengroep 21 Avelgem-Oudenaarde-Ronse te OUDENAARDE
adres		Ronseweg 1 - 9700 OUDENAARDE
	Scholengemeenschap	112193 - SG Avelgem-Oudenaarde-Ronse te AVELGEM
adres		Oudenaardsesteenweg 20 - 8580 AVELGEM
	CLB	114447 - CLB vh GO Oudenaarde te OUDENAARDE
adres		Eindrieskaai 11 - 9700 OUDENAARDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	11/01/2011,12/01/2011,13/01/2011,14/01/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	14/01/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	04/02/2011
	Samenstelling inspectieteam	Ria Coenen Marc D'hoop Agnes Geerts Marjan Meulewaeter Erik Van Nieuwenhuyze
	Inspecteur-verslaggever	Marjan Meulewaeter
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
4.1 Aardrijkskunde en toerisme in de derde graad TSO Toerisme.....	8
4.2 Chemie in de tweede graad ASO	10
4.3 Elektriciteit-elektronica in de tweede graad TSO	10
4.4 Geschiedenis in de eerste graad en in de derde graad ASO en TSO.....	11
4.5 Handel in de tweede en de derde graad TSO	13
4.6 Industriële elektriciteit in het derde jaar van de derde graad BSO	15
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
5.1 Personeelsbeheer.....	16
5.2 Professionalisering	17
5.3 Materieel beleid	17
5.4 Welzijn	17
5.5 Curriculum	17
5.6 Begeleiding	17
5.7 Evaluatie	1819
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	1920
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	2122
7.1 Wat doet de school goed?	2122
7.2 Wat kan de school verbeteren?	2122
7.3 Wat moet de school verbeteren?	2223
8. ADVIES.....	2324
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	2324

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig ~~de vastgestelde tekorten~~ kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

Het K.A. Oudenaarde is een school met twee vestigingsplaatsen. Het studietoelaat in de campus Fortstraat is gericht op studierichtingen ASO en TSO binnen de studiegebieden Handel, Toerisme en Personenzorg. Het studietoelaat in de campus Bergstraat omvat TSO, Elektriciteit-elektronica en studierichtingen BSO binnen de studiegebieden Auto, Handel, Hout, Mechanica-elektriciteit en Personenzorg.

De school staat open voor alle leerlingen. Uit de cijfergegevens blijkt dat het rendement (attestering- en slaagpercentages) van de school veeleer laag ligt. Dit kan deels gekoppeld worden aan de moeilijke beginsituatie van een aanzienlijk deel van de leerlingen: leerachterstand, onstabiele, taalarme en multiculturele leerlingenpopulatie. Het rendement kan ook deels verklaard worden door het zwakke evaluatie- en oriënteringsbeleid van de school. De leerlingenresultaten in het vervolgonderwijs en op de arbeidsmarkt worden niet systematisch bijgehouden.

De leerplanrealisatie van de doorgelichte vakken en studierichtingen vertoont een uiteenlopend beeld. Voor sommige worden de leerplandoelstellingen goed tot zeer goed bereikt. Voor andere is dit zwak, vaak te wijten aan een te kennisgerichte benadering van het leerplan en een tekort aan infrastructuur. Er bestaan plannen om de infrastructurele tekorten aan te pakken, maar de uitvoering laat op zich wachten. De school heeft de laatste jaren wel geïnvesteerd in ICT-infrastructuur.

Het personeelsbeleid is niet krachtig genoeg om een schoolbrede ontwikkelingsdynamiek op gang te brengen. Volgende factoren spelen hierbij een rol: de twee campusculturen, het dalend aantal lestijden in de voorbije jaren, de beperkte opvolging en aansturing van de leerplanrealisatie en de wrevel over de opdrachten- en urenverdeling en de matige betrokkenheid van sommige personeelsleden.

De vakgroepwerking wordt beleidsmatig weinig aangestuurd en opgevolgd. In de meeste gevallen beperkt ze zich tot het maken van organisatorische afspraken. Aan inhoudelijke en vakdidactische verdieping zijn de meeste vakgroepen nog niet toe.

De leerbegeleiding in de eerste graad is op schoolniveau goed uitgewerkt. In de bovenbouw is er een groot verschil tussen de twee campussen. In de campus Bergstraat is de leerbegeleiding actiegericht en is er een hoge betrokkenheid van de leraren. In de campus Fortstraat is niet elke leraar overtuigd van zijn/haar verantwoordelijkheid t.a.v. leerbegeleiding. Het uitbouwen van structurele leerbegeleiding verloopt moeizaam. De cel leerlingenbegeleiding moet haar werking vaak beperken tot brandjes blussen. De link tussen de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding ontbreekt en de leerbegeleiding wordt erg vrijblijvend opgevat.

Er is geen gedragen en schoolbrede visie op leerlingenevaluatie. De kwaliteit van de evaluatie is vaak te kennisgericht en sterk leraarafhankelijk en onvoldoende afgestemd op de specificiteit van de doelgroep. De school hanteert nog steeds uitgestelde beslissingen als tweede kans en op basis van inzet. Dit is in strijd met de regelgeving.

Systematische kwaliteitszorg is nog niet verankerd in het schoolbeleid. De laatste jaren heeft men vooral gewerkt rond het welbevinden betreffende de infrastructuur. De daaruit voortvloeiende beleidsacties resulteerden in verzorgde campussen.

Samengevat kan men stellen dat de school zorg draagt voor haar leerlingen, zeker op socio-emotioneel vlak. Ze staat echter voor de uitdaging om haar schoolvisie om te zetten in concrete, gedragen doelen en acties binnen de verschillende beleidsdomeinen. Een beleidskrachtige aansturing en opvolging zijn hierbij noodzakelijk. De uitwisseling van

goede praktijkvoorbeelden, aanwezig in elke campus, is een mogelijke hefboom om te groeien naar één school met respect voor de eigenheid van elke campus.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Chemie
Geschiedenis

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 2 ASO Wetenschappen
Graad 2 TSO Handel
Graad 2 TSO Elektriciteit-elektronica
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit
Graad 3 TSO Handel
Graad 3 TSO Toerisme

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Personeelsbeheer

Personeelsorganisatie

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

Bij het lezen van het verslag moeten volgende contextfactoren zeker mee in rekening genomen worden:

- twee vestigingsplaatsen
- groot aantal leerlingen met leerachterstand
- onstabiel personeelsbestand (opeenvolgende wissels, veel tijdelijke vervangingen)
- stijgend percentage GOK-leerlingen

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Aardrijkskunde en toerisme in de derde graad TSO Toerisme

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplanrealisatie voor het vak toerisme voldoet niet. Het is onvolledig door een gebrek aan leerplangerichtheid en planmatig werken. De opbouw van het topografisch referentiekader blijft beperkt tot landen en hoofdsteden. De ligging van toeristisch-geografische gebieden, rivieren en plaatsen wordt grotendeels verwaarloosd. Bij de studie van de 'Toeristische ruimten' wordt de spreiding van de bestudeerde landen/regio's onvoldoende bewaakt waardoor Afrika, Noord-Amerika en Oceanië niet het gewicht krijgen dat in het leerplan voorzien is. Bovendien staat de uitwerking ervan door leerlingen op basis van een opdracht zonder begeleiding niet garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de leerplandoelstellingen en hypothekeert dit een gerichte evaluatie ervan. De toeristische actualiteit wordt vermeld in de schoolagenda, maar er zijn geen sporen van de behandeling in de leerlingendocumenten. In het onderdeel 'Toeristisch bronnenmateriaal' worden enkel kaartmateriaal, brochures en verzekeringen behandeld. Een aantal leerplandoelstellingen van dit onderdeel betreffende statistieken, folders, reisgidsen, hotel- en restaurantgidsen, dienstregelingen en tijdschriften komt eventueel bij enkele (individuele) opdrachten aan bod, maar de realisatie ervan wordt niet bewaakt. In het onderdeel 'Toeristische wetgeving in België' ontbreekt de uitvoeringsreglementering. 'Toerismemodellen' wordt niet behandeld. De lessen vinden plaats in een eigen lokaal met enkele affiches en een beperkt aantal brochures. Het is uitgerust met één computer met internettoegang en dataprojectie. De overige minimale materiële vereisten waaronder een prikbord, toeristische naslagwerken, gidsen en software zijn niet aanwezig. Het lokaal is dan ook onvoldoende ingericht om de leerplandoelen te realiseren die in belangrijke mate de nadruk leggen op leerlingenactiviteit. Er wordt slechts sporadisch gebruik gemaakt van een computerklas om ICT-toepassingen aan te leren, in te oefenen en te evalueren. Het contact met de toeristische sector is goed uitgebouwd door middel van gastsprekers en extra-murosactiviteiten zoals een reis in elk leerjaar en bedrijfsbezoeken.
- Dit schooljaar heeft de school de opleiding grondig hervormd. De huidige toestand is evenwel niet transparant. De lessentabel op de website van de school voor het schooljaar 2010-2011 is de gangbare lessentabel van de koepel. Ook de uurroosters van de leerlingen en de opdrachten van de leraren zijn volgens deze tabel uitgewerkt. Aan de inspectie wordt een vernieuwde lessentabel voorgelegd met zeven lestijden stage in beide leerjaren. Tijdens de zomervakantie werd deze hervorming aangekondigd op de schoolsite als werkplekieren. In de documenten, op de website en in de gesprekken worden de termen stage, kijkstage, werkplekieren en extra-murosactiviteiten niet eenduidig gebruikt. Er wordt vastgesteld dat de leerlingen van beide leerjaren, na een wekelijkse dag extra-murosactiviteiten of gastsprekers in het eerste trimester, tijdens de doorlichting een blokstage van één week doorlopen. De rest van het schooljaar zullen zij nog wekelijks één dag stage lopen. Daardoor zullen er in beide leerjaren twintig stagedagen zijn, een equivalent van vier wekelijkse lestijden. Voor de stages van dit schooljaar zijn er nog geen

stagedossiers. De binding tussen leerplandoelstellingen en de stage, extra-murosactiviteiten en gastsprekers is niet uitgewerkt. Er zijn geen sporen van overleg binnen de vakgroep of van afspraken tussen de betrokken leraren naar aanleiding van deze hervorming. Gezien de vastgestelde hiaten in de leerplanrealisatie van vorig schooljaar geeft deze hervorming, waarbij minder effectieve lesuren resteren voor de doorgelichte vakken en voor andere vakken uit het specifiek gedeelte, onvoldoende garanties voor een degelijk niveau van deze studierichting wat doorstroming naar het hoger onderwijs betreft. Er is dan ook geen gunstig toekomstperspectief met betrekking tot de noodzakelijke leerplanrealisatie en de evaluatie ervan, inclusief de verantwoording tegenover de overheid.

- Voor aardrijkskunde betreffen de vaststellingen zowel de leerplandoelstellingen uit de basisvorming als deze uit het specifiek gedeelte. De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde voldoet. Ze wordt gekenmerkt door een sterke leerplangerichte uitwerking. De omvang en de diepgang die aan de invulling van de leerplandoelen gegeven worden, vergen echter meer lestijd dan de suggesties in het leerplan en dan het voorziene aantal lestijden dat in de planningsdocumenten is opgenomen. Daardoor ontstaan hiaten en worden de onderdelen 'Studie van de bevolking', 'Wereldeconomie', 'Toerisme en wereldwelvaart', 'Platteland als toeristische ruimte' en de synthese 'Toerisme en recreatie in de wereld' niet gerealiseerd. Het vaklokaal beantwoordt aan de minimale materiële vereisten en is uitgerust met dataprojector en internettoegang. De leerlingen beschikken over duidelijk gestructureerd cursusmateriaal dat actueel en degelijk geïllustreerd is. Op het leerplatform wordt verdere ondersteuning aangeboden. De evaluatie via het dagelijks werk gebeurt voldoende frequent. De evaluatievragen en opdrachten zijn duidelijk geformuleerd en peilen leerplangericht en evenwichtig naar kennis, vaardigheden en inzicht. Door de hiaten in de leerplanrealisatie is de bevraging evenwel niet volledig representatief. Het niveau van de evaluatie is voldoende hoog om doorstromers voor te bereiden op het vervolgonderwijs. Enkele leerlingen behalen mooie scores, de overige resultaten zijn laag.
- De evaluatie gebeurt door middel van toetsen, enkele taken en examens. De vragen zijn duidelijk, gevarieerd en toepassingsgericht, maar bestrijken slechts een onevenwichtig gespreid deel van de leerplandoelstellingen. Het niveau ervan is goed, de behaalde scores zijn veeleer laag.
- De stages in het eindjaar waren vorig schooljaar goed georganiseerd, opgevolgd en geëvalueerd. De doelstellingen waren evenwel veeleer algemeen dan specifiek leerplangebonden. De geïntegreerde proef zit in een groeiproces waarbij de uitvoeringsfase op punt gesteld wordt met toenemende aandacht voor een te volgen tijdpad, tussentijdse en procesevaluatie. De opdracht bestaat evenwel nog uit afzonderlijke onderdelen die zinvolle praktijkoefeningen zijn voor enkele vakken uit de opleiding, maar te weinig geïntegreerd aan bod komen. Bovendien is de inbreng van de taalvakken minimaal. Dit is mede een gevolg van het ontbreken van overleg binnen de studierichting waarbij alle leden voldoende kennis hebben van alle leerplannen uit het specifiek gedeelte om de invulling en timing ervan vakoverschrijdend op elkaar af te stemmen. De vakgroepwerking is beperkt tot enkele vergaderingen van de leraren aardrijkskunde en toerisme waarbij nagenoeg uitsluitend punten van praktische aard worden behandeld.

Inbreuk tegen de regelgeving

- De stages in de studierichting Toerisme worden tijdens het schooljaar 2010-2011 niet georganiseerd in overeenstemming met de omzendbrief SO/2002/09.

4.2 Chemie in de tweede graad ASO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen voor chemie worden zowel voor de basisvorming als voor de specifieke vorming onvoldoende bereikt.
- De school biedt in de tweede graad extra lesuren chemie aan in de studierichtingen Economie en Latijn. Deze lesuren worden ingevuld met extra leerstof uit het leerplan 2006/018 (AV Chemie 2/2 lt/w). In de evaluatie wordt er onvoldoende onderscheid gemaakt tussen basisvorming en specifieke vorming.
- De tekorten in de leerplanrealisatie hebben o.a. betrekking op de gemeenschappelijke eindtermen voor de wetenschapsvakken. Er worden geen leerlingenproeven uitgevoerd. Slechts een deel van de leerlingen krijgt, leraargebonden, demonstratieproeven. Hierdoor oefenen leerlingen niet of te weinig in het verwerven van onderzoeksvaardigheden. Leraargebonden krijgen ook de eindtermen met betrekking tot chemie en samenleving weinig tot geen aandacht.
- De tekorten in de leerplanrealisatie hebben eveneens te maken met de vakgebonden eindtermen voor chemie. In het tweede leerjaar van de tweede graad wordt eigengereid een zware nadruk gelegd op koolstofchemie en kwantitatieve aspecten van reacties. Dit is ten nadele van de diepgang van andere thema's². Sommige worden zelfs niet behandeld³.
- De aandacht voor leerbegeleiding varieert leraarafhankelijk. Het meeste cursusmateriaal in het tweede leerjaar van de tweede graad is onvoldoende gestructureerd. Het elektronisch platform wordt af en toe leerondersteunend gebruikt.
- Het chemielokaal voldoet niet aan de minimale materiële vereisten. Er zijn geen leerlingentafels met water, gas en elektriciteit. Het lokaal laat geen leerlingenproeven toe. De afzuiging van de trekkast is defect. Op het vlak van multimedia en demonstratiemateriaal is het lokaal voldoende uitgerust. Alternatieven om eventueel voor leerlingenproeven uit te wijken naar andere wetenschapslokalen werden tot op heden niet uitgewerkt.
- De evaluatie sluit leraargebonden onvoldoende aan bij de leerinhouden. Zowel de toetsen als de proefwerken zijn overwegend kennisgericht. Bepaalde proefwerken zijn voor de studierichtingen met één uur per week en twee uur per week bijna gelijklopend. In het tweede leerjaar van de tweede graad handelen praktisch alle vragen over koolstofchemie en de kwantitatieve aspecten van reacties. Evaluatie van vakvaardigheden en -attitudes ontbreekt.

4.3 Elektriciteit-elektronica in de tweede graad TSO

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in de tweede graad TSO Elektriciteit-elektronica in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd.
- De school heeft onvoldoende rekening gehouden met een pedagogisch verantwoorde spreiding van de vakken op weekbasis. Zo krijgen de leerlingen in het eerste jaar van de tweede graad de meeste algemene vakken en in het

---

² Zoals thema 'oplossingen'

³ Zoals 'neerslagreacties', 'redoxreacties', 'classificatie van stoffen' op basis van hun formule

tweede jaar van de tweede graad alle algemene vakken aangeboden in het begin van de week.

- De school heeft bij de verdeling van de lesopdracht rekening gehouden met het clusteren van bij elkaar horende vakken⁴ ten einde de samenhang tussen de vakken te bevorderen. Om een globaal overzicht te krijgen van de leerplanrealisatie in hoofde van de leerling, registreren de leraren welke leerplandoelstellingen zij realiseren. Zij bespreken binnen de vakgroep de jaarlijkse evaluatie daarvan en maken afspraken om overlappingsen in het leerstofaanbod te vermijden. Op deze manier bewaken zij de horizontale en verticale samenhang van de leerplandoelstellingen.
- De leraren werken leerplangericht. Ze gebruiken overzichtelijke cursussen, aangepast aan het niveau van de studierichting (werkpunt bij de vorige doorlichting). Binnen het vak TV elektriciteit wordt de theorie zoveel mogelijk gekoppeld aan proeven. De labopdrachten zijn goed uitgewerkt en er zijn richtlijnen die de gelijkgerichtheid voor de opmaak van een labverslag en het beoordelen van laboefeningen bevorderen. De ICT-vaardigheden worden vooral geoefend tijdens het subvak 'technisch tekenen', bij opzoekwerk voor labopdrachten en bij het gebruik van simulatiepakketten.
- De vraagstelling in toetsen en proefwerken is echter nog in grote mate gericht op reproductie van kennis. Naar het leggen van verbanden tussen leerinhouden wordt onvoldoende gepeild. Vanaf dit schooljaar wordt geëxperimenteerd met zelfevaluatie. Leerlingen die problemen ondervinden bij de verwerking van de leerinhouden krijgen remediëring.
- De school ondersteunt de leraren om hun professionaliteit te verhogen. De leraren volgen regelmatig vakgerichte nascholing en geven feedback aan de vakgroep. De school heeft de voorbije jaren geïnvesteerd in didactische middelen. Het vaklokaal elektronica werd uitgerust met voldoende computers zodat elke leerling zelfstandig kan werken.

4.4 Geschiedenis in de eerste graad en in de derde graad ASO en TSO

Geschiedenis in de eerste graad (A-stroom): voldoet niet

Geschiedenis in de derde graad ASO en TSO: voldoet

Vaststellingen

- In alle graden staat het aanbod van de leerplaninhouden centraal. De koppeling daarvan aan alle categorieën leerplandoelen wordt niet overal voldoende prioritair gesteld. Daardoor situeert het geschiedenisonderwijs zich hoofdzakelijk op het cognitieve, beschrijvende niveau. Dit manifesteert zich het meest in de eerste graad, waar de doelstellingen betreffende historisch inzicht en vaardigheden onvoldoende gerealiseerd worden. De overstap naar het nieuwe leerplan en de daaraan verbonden inzet van nieuwe, actuele leermiddelen bieden perspectieven voor een meer leerplangerichte benadering. Het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor geschiedenis in de eerste graad weegt niet door op het advies. De recente meer structurele aanpak van de vakgroepwerking onder impuls van de vakverantwoordelijke biedt eveneens perspectieven voor meer horizontale en verticale samenhang. Op basis van deze bevorderende randvoorwaarden wordt geoordeeld dat de vakgroep in staat is om zelf de vastgestelde tekorten bij te sturen.
- In de eerste graad vormen de leer- en werkboeken de leidraad voor het onderwijsproces. De historische mijlpalen (tot en met vorig schooljaar) en samenlevingen worden aan de hand van de meest kenmerkende feiten en

---

⁴ De vakken PV elektriciteit, TV elektriciteit en TV elektriciteit/elektronica (technisch tekenen) vormen een cluster voor een geïntegreerde aanpak.

ontwikkelingen bestudeerd. Er is aandacht voor de initiatie in het historische referentiekader, de opbouw van de historische woordenschat en de situering in tijd en ruimte. De verschillende domeinen van de socialiteit komen voldoende aan bod. De leerlingen leren de historische feiten, begrippen en verklaringen vooral omschrijven, in onvoldoende mate contextueel situeren of duiden. Feiten worden wel geregeld geactualiseerd, maar het ontbreekt aan expliciete inzichtelijke duiding: bijv. het wijzen op domeinoverstijgende verbanden, probleemstellende reflectie en vergelijking.

- Via oefeningen in het werkboek verwerven de leerlingen vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen en deze tot leerinhouden te verwerken. Daarbij komen ook kaartoefeningen voor. In het onderwijsproces wordt frequent gebruikgemaakt van aanvullende audiovisuele leermiddelen en multimedia. Behalve enkele leraarafhankelijke uitzonderingen, worden deze overwegend illustratief ingezet ter ondersteuning van het historische verhaal. In het algemeen is de bronnenverwerking onvoldoende op alle betrokken leerplandoelen afgestemd. Er is te weinig aandacht voor de identificatie van het bronnenmateriaal en de toepassing van historisch speur- en denkwerk en historische kritiek.
- In de derde graad volgt men voor de studie van de historische samenlevingen het ordeningskader van de leerplaninhouden voldoende op. De nadruk ligt in grote mate op het aanbrengen van feiten, begrippen en verklaringen en deze inzichtelijk duiden in het historische referentiekader van tijd, ruimte en socialiteit. Er is daarbij voldoende aandacht voor ontwikkelingen, relaties, probleemstellende contexten, actualisering, enz. Daarmee worden de leerplandoelen betreffende historische kennis en inzicht voldoende gerealiseerd.
- De bespreking van historische inhouden gaat frequent gepaard met analyse van gevarieerd bronnenmateriaal. Daarvoor wordt gebruikgemaakt van de documentatie in de leerlingencursussen, historische atlanten, multimedia en enkele ICT-oefeningen. De leerdoelgerichtheid van de omgang met het bronnenmateriaal varieert leraarafhankelijk. In het ene geval blijft deze overwegend gericht op inhoudsconstructie. In het andere geval kent deze meer dieptestructuur met aandacht voor duiding en ontwikkeling van kritische zin. In het algemeen komt de toepassing van historische methode en kritiek weinig voor en beantwoordt deze onvoldoende aan de leerplaneisen. De geleidelijke integratie van meer actieve werkvormen, actualiteitgebonden en vakdoorbrekende projecten, museabezoeken, e.d. zijn dan weer een positieve ontwikkeling naar meer vaardigheidsgericht onderwijs.
- Een algemeen pijnpunt in de leerplanrealisatie is het gebrek aan gerichte differentiatie tussen (basis)opties voorbereidend op ASO of TSO (eerste graad) en tussen ASO en TSO in de derde graad. Door de nadruk al te zeer op het beschrijvende niveau en cognitieve doelstellingen te leggen ontbreekt het in de opties voorbereidend op TSO en in het TSO aan doordachte kwantitatieve beperking en doelgroepgerichte duiding in herkenbare contexten en toepassingen.
- In de eerste graad bestaat de leerlingenevaluatie hoofdzakelijk uit kennisgerichte herhalingstoetsen en proefwerken. Met uitzondering van enkele leraarafhankelijke benaderingen worden vaardigheden en toepassingen betreffende historisch speur- en denkwerk zelden of nooit geëvalueerd. De toetsen en proefwerken peilen te eng naar reproductie van kennis van historische feiten, begrippen, verklaringen, dateren, situeren en benoemen op tijdlijn of op kaart. De vraagstelling is onvoldoende afgestemd op de aard en inhoud van alle leerplandoelen. Vragen worden onvoldoende gekaderd in herkenbare en leerdoelgerichte contexten. Duidende relaties en inzichten, vaardigheden of toepassingen op basis van ondersteunende informatiebronnen worden te weinig geëvalueerd.
- In de derde graad vertoont de evaluatie van het dagelijks werk meer aandacht voor vaardigheden en toepassingen in de vorm van taken en opdrachten zelfstandig werk of groepswork. Leraarafhankelijk krijgen deze het gewenste of nog te weinig gewicht in het geheel van de evaluatie. In de toetsen en proefwerken wordt via verschillende vormen van open en gesloten vragen overwegend gepeild naar kennis en inzicht. De

evaluatie beantwoordt aan de eisen van representativiteit en inhoudelijke relevantie. In enkele gevallen en leraarafhankelijk streeft de vraagstelling een hoog niveau van historisch inzicht na. Vaardigheden en toepassingen aan de hand van ondersteunende bronnen worden geëvalueerd, maar de leerdoelgerichte diepgang varieert leraarafhankelijk van relatief eenvoudige inhouds(re)constructie tot toepassing van kritische zin en duiding. Toepassingen van historische methode en kritiek komen in toetsen en proefwerken zelden of nooit voor. Inhoudelijk is er weinig differentiatie tussen ASO en TSO.

- In het algemeen ondersteunen de leermiddelen en de informatie van de leraren de leerbegeleiding (bijv. werkboeken en leerlingencursussen met voldoende structuur, informatie over wat leerlingen moeten kennen en kunnen, voorbeeldvragen). In de eerste graad biedt het centraal aangestuurde onderwijsproces wel structuur maar niet altijd voldoende gelegenheid om het persoonlijk werk van de leerlingen individueel van nabij op te volgen. Over de graden heen ontbreekt het aan een progressieve leerlijn om de leerlingen tot het gewenste niveau van actief en zelfstandig leren en probleemoplossend denken en handelen te brengen. Er is in alle leerjaren voldoende aandacht voor feedback op leerlingenevaluatie. Indien nodig voorzien de meeste leraren in remediëring: bijv. remediëringsgesprekken, extra oefeningen, herhalen van toetsen. In geval van specifieke leerproblemen sluit de begeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau (bijv. toepassing van sticordi⁵-maatregelen).
- Uit de studieresultaten in de eerste graad blijkt dat vooral de leerlingen in de opties voorbereidend op TSO en soms ook leerlingen van de basisoptie Moderne wetenschappen zwak tot onvoldoende scores. Ze hebben problemen met de overwegend cognitieve en veelal abstracte en theoretische ondervraging van de leerinhouden. In de derde graad zijn de studieresultaten minder opvallend, hoewel ook daar de leerlingen TSO minder goed scoren. Het gebrek aan differentiatie is een mogelijke oorzaak. Gezien de leerlingenevaluatie in de meeste gevallen onvoldoende valide is, zijn de studieresultaten geen objectieve weergave van de mate waarin de leerlingen alle leerplandoelstellingen beheersen. De verantwoordelijkheid voor zwakke studieresultaten wordt meestal eenzijdig in de schoenen van de leerlingen geschoven. Deze leiden zelden tot reflectie over en bijsturing van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren.

4.5 Handel in de tweede en de derde graad TSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De vaststellingen zijn gebaseerd op de doorlichting van de vakken kantoortechnieken, toegepaste economie (handelseconomie en boekhouden) en verkoop in de tweede graad en boekhouding, economie, toegepaste economie (recht en wetgeving, bedrijfseconomie, logistiek en distributie) en verkoop in de derde graad.
- Voor het deelvak handelseconomie worden de meeste leerplandoelstellingen gerealiseerd. Voor de selectie en de verwerking van informatie werd vorig schooljaar nog te weinig gebruik gemaakt van ICT. Hoewel het leerplan didactische uitstappen met actieve betrokkenheid van de leerlingen voorschrijft, waren er geen uitstappen. Afwijkend van de leerplanvereisten worden de leerlingen er ook niet toe aangezet een actualiteitenmap bij te houden. In verband met de inbreng van actualiteit en/of het aanleggen van een actualiteitenmap zijn er geen afspraken binnen de vakgroep. De leerplandoelstellingen 12, 13 en 14 worden derhalve niet gerealiseerd. In het deelvak boekhouden worden de grondbeginselen van het dubbel boekhouden

---

⁵ Sticordi: stimulerende, compenserende, remediërende, dispenserende

manueel goed aangeleerd maar de toepassingen, herhalings- en synthesesmomenten worden nog niet ondersteund met een eenvoudig didactisch boekhoudpakket, zoals het leerplan vraagt.

- De onderwijspraktijk voor kantoortechnieken beantwoordt niet aan de leerplanvisie en de leerplandoelstellingen die een meer praktijkgerichte benadering vooropstellen. Een kantooromgeving conform de minimale leerplanvereisten is aanwezig in de campus Bergstraat, maar alle lessen vinden plaats in de campus Fortstraat. Kleine kantoorbenodigdheden, klasseermateriaal, archiefmogelijkheden en moderne buretica-apparatuur ontbreken in de klas, zodat de kantoorvaardigheden onvoldoende worden bijgebracht en ingeoefend. Specifieke termen, begrippen en aspecten van het kantoorwerk worden hoofdzakelijk cognitief bijgebracht aan de hand van voorbeelden en toepassingen uit een leerboek. Ook het leerstofgedeelte over communicatie wordt veeleer theoretisch benaderd.
- De leerplanrealisatie voor verkoop voldoet niet; de leerplangerichtheid is in beide graden beperkt. Doe-activiteiten komen quasi niet aan bod. De hoofdreden is ook hier het ontbreken van een goed uitgeruste verkoopklas, zoals de leerplannen 2006/128 en 2007/068 expliciet voorschrijven. In het vak verkoop gaat het in essentie – naast kenniselementen - om attitudes, vaardigheden en beroepscompetenties. In een gewoon klaslokaal kunnen bepaalde doelstellingen niet integraal geconcretiseerd worden. Ook de voorbereiding van didactische uitstappen in groepsverband, met verslaglegging en evaluatie door de leerlingen zelf, gebeurt niet. Sommige onderwerpen worden doorheen de leerjaren meermaals herhaald terwijl heel wat specifieke doelstellingen niet of niet op een volwaardige wijze praktisch en vaardigheidsgericht worden ingevuld (bijv. kassa-activiteiten, verkoopsgesprekken in functie van warenkennis en andere verkoopssimulaties met de link tussen theorie en praktijk). De school kan momenteel niet aantonen dat dit tekort in II,2 en III,2 enigszins wordt opgevangen door de deskundige uitwerking en begeleiding van gerealiseerde projecten (Jieha en het Studentenbedrijf). Bovendien worden de projecten onvoldoende gekoppeld aan leerplandoelstellingen.
- De leerplanrealisatie voor boekhouding, economie en toegepaste economie in de derde graad voldoet, hoewel er ook hier nood is aan diepgaande leerplanstudie. Voor verschillende deelvakken worden nogal wat leerinhouden weinig conform de visie van de leerplannen aangebracht en bevraagd. De leerinhouden voor economie worden uitgebreid maar sterk theoretisch behandeld. De leerplandoelstellingen voor recht en wetgeving stellen dat de leerlingen voor heel wat onderwerpen niet meer moeten kunnen dan een bepaalde materie opzoeken en toelichten. In de lespraktijk en in het opgestelde cursusmateriaal is er van enig opzoekwerk geen sprake. Bij toetsen en proefwerken moet niets worden opgezocht en wordt uitvoerig gepeild naar kennis van dit materiaal. Een goede leerplangerichtheid, gekoppeld aan het lestempo en een evenwichtige tijdsbesteding zorgen voor een voldoende leerplanrealisatie van de vakken boekhouding en logistiek. De verhoging van het lesrendement via ICT- toepassingen en een optimaler gebruik van het professioneel boekhoudpakket zijn voor beide vakken nog een uitdaging. Voor het deelvak bedrijfseconomie worden er onvoldoende afspraken gemaakt met als gevolg dat er overlappingsen zijn met het leerstofaanbod van andere vakken. Op dit ogenblik worden de mogelijkheden die het project (Studentenbedrijf) biedt als krachtige leeromgeving nog niet benut om er de realisatie van leerplandoelstellingen voor verschillende vakken aan te koppelen.
- De leerlingenstages voldoen en de activiteiten worden voldoende afgeleid uit de leerplandoelstellingen. De geïntegreerde proef staat in relatie tot het studierichtingsprofiel en wordt behoorlijk voorbereid, georganiseerd en

uitgevoerd. Niettemin neemt het boekhoudkundige deel een erg dominante plaats in en is er nog een flinke groeimarge inzake vakoverschrijdend werken.

- Diepgaand formeel en geïnventariseerd studierichtingsoverleg over bijv. leerplanstudie en -realisatie, verticale en horizontale (vakoverschrijdende) samenhang, de oordeelkundige inbreng en uitwerking van extra-murosactiviteiten, projecten en GIP-opdrachten, leerlijnen voor actualiteitsinbreng en zelfstandig werk van de leerlingen, de inbreng en de evaluatie van vaardigheden en attitudes in het curriculum ontbreekt. De documentenanalyse en de onderwijspraktijk wijzen uit dat de leraren sterk individueel werken. De regelmatige opdrachtenwissels zijn nadelig voor de opbouw van de professionaliteit en de continuïteit. Een gestructureerde en meer diepgaande vakgroepwerking per studierichting is noodzakelijk.
- Het onderwijsgesprek fungeert als dominante werkvorm. De nadruk ligt nog veeleer op kennisoverdracht dan op zelfontdekkend leren. Ook de kansen die de inschakeling van actualiteit, ICT en vernieuwende werkvormen bieden ter motivatie van de leerlingen, maar tevens om het zelfsturend leren te ontwikkelen, worden onvoldoende benut. De leerlingenagenda's worden beperkt en weinig transparant ingevuld waardoor de ondersteuning van het onderwijs en de relatie met de leerplaninhouden niet altijd duidelijk zijn.
- In de evaluatiepraktijk gaat het om een mix van taken, opdrachten, kleine toetsen en proefwerken van uiteenlopende kwaliteit. In haar totaliteit biedt de evaluatie niet altijd voldoende betrouwbare informatie over het al dan niet bereikt zijn van de leerplandoelstellingen. Vooral in de derde graad zijn de leerplandoelstellingen onvoldoende richtinggevend en is de vraagstelling sterk gericht op cognitie en reproductie. Met uitzondering voor boekhouden komen toepassingsvaardigheden en inzichtelijke kennis veel minder aan bod. Vaardigheden inzake het opzoeken, verwerken en interpreteren van informatiebronnen worden onvoldoende geëvalueerd. De inbreng van actualiteit is nog erg sporadisch. Er zijn geen afspraken over de evaluatie van vakgebonden attitudes en vaardigheden. Ook over de invoering van alternatieve evaluatievormen voor een aantal meer praktische leervakken of vakonderdelen hebben de school en de leraren nog niet nagedacht.

4.6 Industriële elektriciteit in het derde jaar van de derde graad BSO

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte in het derde jaar van de derde graad BSO Industriële elektriciteit worden in voldoende mate gerealiseerd. Nagenoeg alle leerinhouden worden aangeboden en het studiepeil voldoet. De meeste leerlingen kiezen na het behalen van het diploma voor een loopbaan op de arbeidsmarkt.
- Om een beeld te krijgen van de leerplanrealisatie wordt per project een lijst met de te bereiken leerplandoelstellingen opgemaakt. Alle projecten samen garanderen dat in hoofdte van elke leerling de leerinhouden bereikt zijn.
- De leerinhouden worden zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden. Dat wordt mogelijk gemaakt door voor de leerstofinhouden dezelfde leraar in te zetten. Het theoretisch gedeelte wordt ondersteund door projecten. Aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen is geïmplementeerd in het didactisch handelen.
- De examenvragen voor het theoretisch gedeelte zijn nog hoofdzakelijk gericht op de reproductie van kennis, het aantal inzichtelijke vragen is beperkt. Wat de evaluatie van leerinhouden voor het praktisch gedeelte betreft, werden

criteria vastgelegd en is naast proces- en productevaluatie al een aanzet gegeven voor zelfevaluatie.

- De noodzakelijke minimale didactische uitrusting in de werkplaatsen en labs is aanwezig. Er zijn voldoende computers beschikbaar in het lab en de werkplaats om de ICT-integratie vlot te laten verlopen.
- De opgaven voor de geïntegreerde proeven (GIP) zijn degelijk uitgeschreven door de leraren. Het afgeleverd dossier zelf is niet gestructureerd. Het bevat foto's en een logboek van de praktische uitvoering, uitvoeringstekeningen en documentatie van materiaal maar geen analyse van de opdracht, geen verklaring voor de gemaakte berekeningen en geen besluitvorming. Het aandeel van algemene vakken (pav) blijft beperkt tot het nalezen van het logboek en het maken van een presentatie. Door de vakgroep werd gekozen om de evaluatie niet uit te drukken in cijfers maar in een omschrijving. De vorderingen worden goed opgevolgd door de leraren. Aan het verbeteren van de communicatie naar ouders over de vorderingen en het aandeel van de GIP in het deliberatieproces wordt nog gewerkt.
- De leerlingen oefenen de leerinhouden verder in via een alternerende stage van één dag per week. Sinds de laatste doorlichting werd het algemeen stagedossier aangepast zodat het conform de regelgeving⁶ is. Het bevat nu een geïndividualiseerde stageactiviteitenlijst. De leerlingen houden de stageverslagen bij en de stagegever geeft een beoordeling over de bereikte attitudes, vakkennis en vaardigheden. De leerlingen worden goed opgevolgd door de stagebegeleider. Op het eindrapport wordt de beoordeling weergegeven met een cijfer waarvan de samenstelling niet transparant is.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.1.1 Personeelsorganisatie

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- De school heeft een duidelijk organogram. Hierbij investeert ze heel wat uren voor beleidsverantwoordelijken op elke campus. Voor alle directie- en coördinatiefuncties zijn er functiebeschrijvingen. Er is een strikte opsplitsing tussen het pedagogisch beleid, het financieel beleid en het personeelsbeleid. De functiebeschrijvingen voor leraren zijn opgesteld door de scholengemeenschap en geënt op de school.
- Het bestaan van twee campusculturen belemmert het optimaal inzetten van het personeel. De transfer van voorbeelden van goede praktijk wordt weinig structureel in de hand gewerkt. Het huidige personeelsbeleid slaagt er onvoldoende in om de breuklijn weg te werken.
- Het dalend aantal beschikbare lestijden, het groot aantal personeelsleden met een tijdelijk statuut en de regelmatige korte vervangingen bemoeilijken het realiseren van een stabiel personeelsbeleid.
- Bij de opdrachtenverdeling worden bepaalde vakgroepvoorzitters geconsulteerd. Vanuit de vakgroepen algemene vakken kunnen suggesties

---

⁶ Omzendbrief SO /2002/09

gegeven worden. Niet iedereen voelt zich betrokken bij deze consultatieronde over de opdrachtenverdeling.

- De directeur organiseert de functioneringsgesprekken. Meestal wordt dit voorafgegaan door een lesbezoek. Naast het bespreken van het functioneren binnen de school wordt er ook gepolst naar het welbevinden van het personeelslid. De opvolging van de functioneringsgesprekken is veeleer beperkt.
- Personeelsleden worden regelmatig aangesproken op hun competenties. Zij kunnen extra taken binnen werkgroepen opnemen en waar mogelijk wordt dit gevaloriseerd met een aantal BPT⁷-uren. De onduidelijke communicatie over de inhoud van deze extra taken en de gehanteerde criteria voor de urenverdeling zorgen voor wrevel bij een aantal personeelsleden.
- De gebrekkige samenhang tussen de verschillende werkgroepen zorgt af en toe voor frustraties onder het personeel. Een beleidsmatige aansturing en opvolging tot op het vakniveau is beperkt. Het is binnen de beleidsgroep vaak niet duidelijk of deze aansturing en opvolging behoren tot het pedagogisch beleid of het personeelsbeleid. Hierdoor blijft het moeilijk om een algemeen draagvlak en een ontwikkelingsdynamiek te realiseren.

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- Aansluitend bij haar opvoedingsproject profileert de school zich als een zorgende school. In de schoolvisie is er aandacht voor preventie, begeleiding en ondersteuning. De school concretiseert dit door een begeleidingsstructuur in elke campus uit te bouwen met preventieve en curatieve maatregelen. Het grootste deel van de begeleidingsactiviteiten is gericht op socio-emotionele en schoolloopbaanbegeleiding, in mindere mate op leerbegeleiding.
- Er is een groeimarge voor de samenhang tussen het talenbeleid, de GOK-werking en de leerbegeleiding. Ook het uitwisselen van expertise tussen de begeleidingsstructuren van beide campussen verloopt nog niet optimaal.
- De pedagogische raad⁸, waar de leerlingenbegeleiders van de Fortstraat deel van uitmaken, bereidt beleidsinitiatieven met betrekking tot leerbegeleiding

---

⁷ BPT: Bijzondere pedagogische taken

⁸ De pedagogische raad heeft vooral vertegenwoordigers van de campus Fortstraat.

voor. Hij werkte het voorbije schooljaar een voorstel uit om de rol van de klastitularis in de eerstelijnszorg te versterken. Dit voorstel botste op weerstand bij een aantal personeelsleden en werd niet verder opgenomen. Dit voorval illustreert dat de pedagogische raad en de cel leerlingenbegeleiding in de Fortstraat weinig mandaat en slagkracht hebben en krijgen om de leraren te wijzen op hun verantwoordelijkheid t.a.v. leerbegeleiding. Leerlingen met specifieke noden en/of problemen worden snel doorverwezen naar de zorgklassen en/of naar de cel leerlingenbegeleiding. De school slaagt er minder in om in de hogere graden van de campus Fortstraat een structurele leerbegeleiding uit te werken. Gezien het grote aantal instromers is dit nochtans een niet te verwaarlozen aandachtspunt.

- De begeleidingsstructuur in de campus Bergstraat is meer actiegericht en kan rekenen op een hogere betrokkenheid van de leraren. Hier wordt het beleid daadkrachtig bijgestuurd op basis van opgedane ervaringen. Om problemen nog efficiënter aan te pakken werd recentelijk een signaalfiche ingevoerd en werd een huiswerkklas voor leerbegeleiding opgericht.
- Het inschrijvingsbeleid (ook voor leerlingen die instromen in de loop van het schooljaar) en de taal- en wiskundetesten (voor de eerstejaars) zorgen voor een vroegtijdig signaleren van specifieke noden en leerproblemen. Het elektronische leerlingvolgsysteem registreert leer- en gedragsproblemen en in mindere mate remediëringsinitiatieven.
- De school biedt heel wat preventieve leerondersteuning in de eerste graad. Zo zijn er de zorgklassen voor wiskunde, Nederlands en Engels, het ingeroosterd uur leren leren en de inhaallessen.
- Tijdens de lessen (vooral in ASO en TSO) wordt er vooral gedoceerd en ontbreken actieve werkvormen. Hierdoor is er te weinig aandacht voor de groei naar meer zelfstandig leren. Het aanreiken van studietips is vak- en leraarafhankelijk, zo ook het gebruik van het elektronisch leerplatform als leerondersteunend medium. Vanuit de begeleidingsstructuren werden impulsen (bijv. via de Wat? Hoe? Methode) gegeven. Ook hier ontbreekt het aan slagkracht om het korps meer te betrekken bij de leerbegeleiding.
- In overleg met het CLB worden gepaste maatregelen genomen voor leerlingen met specifieke noden. De GON-dossiers getuigen van een goede opvolging.
- De school brengt de effecten van de leerbegeleiding onvoldoende in kaart.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Er is geen schoolbrede en gedragen visie op evaluatie. De aandacht wordt niet gevestigd op de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen, het bewaken van de representativiteit en de validiteit.
- Het schoolreglement bevat afspraken over de gewichten van dagelijks werk en examens. Het aandeel van het dagelijks werk neemt af van de eerste naar de tweede graad en in ASO/TSO ook naar de derde graad. Het belangrijk gewicht dat aan examens wordt toegekend in de derde graad TSO beïnvloedt mogelijkserwijs het studiegedrag van de leerlingen.
- De kwaliteit van de evaluatie is leraarafhankelijk. Voor een aantal doorgelichte vakken is ze vooral kennisgericht terwijl de leerplandoelstellingen vaak vaardigheidsgericht geformuleerd zijn. De frequentie van de toetsing wordt bewaakt.

- Er is structureel voorzien in de feedback naar de leerlingen. De verantwoordelijkheid voor de koppeling van de evaluatieresultaten aan de leerbegeleiding ligt bij de individuele leraar. Er is geen opvolging of registratie van de ondernomen acties.
- De school hanteert geen deliberatienormen. De resultaten van de delibererende klassenraden zijn niet gelijkgericht. In een aantal gevallen wordt te weinig uitgegaan van de vraag of de leerling bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar, met in achtneming van de resultaten voor basisvorming en het specifiek gedeelte van de studierichting.
- De uitgestelde beslissingen zijn niet beperkt tot uitzonderlijke en individuele gevallen. Ze worden gehanteerd als herexamen en als tweede kans. Zowel uit het schoolreglement als uit de motivering blijkt dat ze ook op basis van inzet al dan niet toegekend worden. Deze vaststellingen zijn in strijd met de regelgeving.
- De kwaliteit van de motivering van B- en C-attesten is wisselend. Dikwijls zijn ze zwak onderbouwd met een weinig zeggende standaardzin, zonder synthese van de elementen die tot de beslissing hebben geleid. Er worden ook zelden ondernomen initiatieven vermeld met betrekking tot leerbegeleiding.
- Er zijn occasioneel enkele initiatieven en reflecties over de evaluatiepraktijk. Er is evenwel geen systematische kwaliteitsbewaking van de evaluatie-, deliberatie- en/of oriënteringspraktijk waarbij de gevolgde procedure en de effecten ervan in kaart worden gebracht en geanalyseerd.

Inbreuk tegen de regelgeving

- De omzendbrief SO 64 beperkt onder punt 8.1.2 de mogelijkheid tot verlenging van de evaluatietermijn tot uitzonderlijke en individuele gevallen.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De school wil leerlinggericht, leerlingvriendelijk en leerlingbetrokken zijn. Dit wordt beschreven in tal van visieteksten en in het ontwerp van het nieuwe schoolwerkplan. De aansturing en de opvolging om deze doelen te bereiken, zijn minder zichtbaar in de school.
- De directeur, vooral aanwezig in de Fortstraat, zorgt onder andere voor het personeelsbeleid van de twee campussen. Op pedagogisch vlak zijn er per campus beleidsverantwoordelijken. In de Fortstraat is dit de adjunct-directeur (pedagogisch directeur), in de Bergstraat zijn dit de pedagogisch verantwoordelijke (vrijgestelde leraar) en de technisch adviseur (verantwoordelijk voor stage en GIP in de school). De technisch adviseur coördinator is voornamelijk verantwoordelijk voor de infrastructuur en het materieel en financieel beheer van beide campussen. De niet altijd vlot werkende dwarsverbindingen tussen de verschillende beleidsdomeinen wegen op de slagkracht van het beleid.
- Een gelijkgericht schoolbeleid voeren voor de twee campussen blijft een moeilijke evenwichtsoefening. De beleidstaken zijn overwegend per campus opgesplitst. Dit zorgt enerzijds voor een beheersbaar beleid, maar werkt anderzijds verlamdend. Expertise blijft vaak campusgebonden. Misvattingen over beide campussen nemen een vrije loop. Het pedagogisch beleid evolueert per campus in verschillende snelheden.

- Vanuit een noodzaak om meer inspraak te hebben op het pedagogisch beleid, hebben de leraren een pedagogische raad opgericht. De raad heeft op pedagogisch vlak afgelopen schooljaar heel wat waardevol voorbereidend beleidswerk⁹ verricht. De raad heeft/krijgt op dit moment echter te weinig mandaat om een stempel te drukken op het pedagogisch beleid van de school.
- Het schoolbeleid blijft worstelen met het betrekken van alle personeelsleden bij de schoolwerking. Sommige personeelsleden nemen heel wat extra taken op zich, terwijl anderen blijven hangen bij een minimalistische invulling van hun onderwijsopdracht. Vakgroepwerking en studierichtingsoverleg worden niet door iedereen beschouwd als middelen om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen.
- Het talenbeleid is een onderdeel van het GOK-beleid, waarin taalvaardigheidsonderwijs één van de gekozen thema's is. Er is een uitgeschreven visie verbonden aan het pedagogisch project van de school met algemene doelstellingen en een actieplan. Deze hebben betrekking op alle domeinen van het talenbeleid. Hoewel de acties zich naar alle onderdelen van de school richten, is de uitvoering vooral merkbaar in taalvakken en in ondersteunende en remediërende initiatieven op schoolniveau. Veel breder reikt het draagvlak voorlopig niet. Er zijn enkele acties ondernomen om impulsen aan het talenbeleid te geven en om personeelsleden te professionaliseren.
- De onderwijsorganisatie vertrekt niet altijd vanuit het pedagogisch oogpunt van een optimale leerplanrealisatie. Dit komt tot uiting in sommige uurroosters en samenzettingen en in het curriculum van een aantal studierichtingen. De twee campussen, het aanbieden van de drie onderwijsvormen en de onstabiele leerlingenstroom zijn contextfactoren die de onderwijsorganisatie bemoeilijken.
- Het schoolbeleid en de werkgroep IKZ¹⁰ hebben de voorbije jaren vooral gewerkt rond het welbevinden betreffende de schoolinfrastructuur. De daaruit voortvloeiende beleidsacties zorgen voor verzorgde campussen en een degelijke ICT-uitrusting. Globaal genomen is de kwaliteitszorg minder gericht op de onderwijskundige aspecten van de school. Het schoolbeleid is zich hiervan bewust en wil dit in de nabije toekomst prioritair aanpakken. Hiermee hoopt de school het welbevinden van de leerlingen en de leraren te bewaken, de uitstroom van de leerlingen te verminderen en de doeltreffendheid van het beleid te verhogen.

---

⁹ bv. het uitwerken van de rol van de klastitularis, het aanpakken van de spijsbelproblematiek,...

¹⁰ IKZ: Integrale Kwaliteitszorg

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het openstaan van de school voor alle leerlingen.
- De structuren ter ondersteuning van de leerbegeleiding in de eerste graad.
- De socio-emotionele begeleiding.
- De recente investeringen in ICT-infrastructuur.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doelgerichte pedagogische aanpak op de campus Bergstraat.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor geschiedenis in de eerste graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De minimale materiële vereisten voor een aantal vakken en studierichtingen.
- De personeelsorganisatie vanuit pedagogisch didactisch standpunt.
- De onderwijsorganisatie vanuit pedagogisch didactisch standpunt.
- De evaluatiepraktijk.
- De implementatie van talenbeleid op vakniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De samenhang, transparantie en slagkracht van het beleid.
- De gezamenlijke doelgerichtheid.
- De verantwoordingsplicht.
- Het opvolgen van onderwijskundige processen.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie en de minimale materiële vereisten voor het vak chemie in de tweede graad ASO.
- De leerplanrealisatie en de minimale materiële vereisten voor het specifiek gedeelte in de derde graad TSO, Toerisme.
- De leerplanrealisatie en de minimale materiële vereisten voor de vakken kantoortechnieken en verkoop in de tweede graad TSO, Handel en voor het vak verkoop in de derde graad TSO, Handel.
- De stages in de studierichting Toerisme organiseren volgens de omzendbrief SO/2002/09.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- De uitgestelde beslissingen hanteren volgens de omzendbrief SO 64 punt 8.1.2.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO	chemie	
Graad 2 ASO Wetenschappen		chemie
Graad 2 TSO Handel		kantoortechnieken en verkoop
Graad 3 TSO Handel		verkoop
Graad 3 TSO Toerisme		toerisme

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marjan Meulewaeter

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Cornelis Blommaert